

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

Tisztelt Olvasó!

A **Táplálkozási Akadémia** című hírlevél célja az, hogy az újságírók számára hiteles információkat nyújtson az egészséges táplálkozásról, életmódról, valamint a legújabb tudományos kutatási eredményekről.

A hírlevélben olvasható anyagok szabadon használhatók. Kérjük, hogy forrásként jelölje meg hírlevelünket!

Az elmúlt évek során örömmel tapasztaltuk, hogy Önök közül egyre többen használták hírlevelünk egyes részleteit, sőt akár egy-egy írásunkat teljes terjedelmében is. Köszönjük, hogy segítették munkánkat és cikkeikben megjelölték forrásként az MDOSZ-t.

Kérdéseivel, valamint további szakanyagok elérhetősége érdekében forduljon bizalommal a szerkesztőbizottsághoz, illetve a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének szakembereihez!

Jó munkát kíván:

a szerkesztőbizottság

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

A DIETS 2 Program tapasztalatainak első félévi beszámolója

A hazánkban és Európában járványosan terjedő elhízás és a vele összefüggésben levő betegségek, valamint a különböző (pl. daganatos, bélrendszeri, tüdőt érintő) betegségekhez társuló alultápláltság megelőzésében és kezelésében sarkalatos pont az étrend, táplálkozás, valamint a táplálás. Ebben a dietetikus nélkülözhetetlen, mert a szakemberek között ő rendelkezik speciális tudással az említett témákban. A dietetikus helye a gyógyító csapatban megkérdőjelezhetetlen, hiszen közvetett és közvetlen módon is költségcsökkentő hatása van, másrészt ő az, aki a tudományt le tudja fordítani a hétköznapi ember számára érthető nyelvre.

- Koszorúér betegségben szenvedők kezelésében részt vevő dietetikus nagyobb együttműködést képes elérni a betegeknel, tehát a gyógyszer-szedéssel összefüggő költségek csökkennek.
- A klinikai táplálás szervezése során a dietetikus bevonása költségcsökkentő hatású. A cukorbeteg gondozásával foglalkozó dietetikus hatására, a közvetlen, kórházi költségek is csökkennek.
- Már 11 évvel ezelőtt bizonyították, hogy a rendszeres, 2–3 hetente dietetikus által tartott tanácsadás a *sztatín*-dózis csökkenéshez vezet magas koleszterinszintű férfiaknál.
- Nemcsak a fogyásban, hanem a magas vérnyomás kezelésében is költséghatékony a dietetikus részvétele.
- A vér koleszterinszintjének csökkenése egyenes arányosságot mutatott a dietetikussal való találkozásokkal, amelyek költséghatékonyak is. Ugyanez igaz a cukorbeteg gondozására is.

Ahhoz, hogy a dietetikus a kihívásoknak megfeleljen, megfelelő színvonalú képzésre is szükség van.

Az 1999-ben aláírt bolognai deklaráció az európai egységes felsőoktatás megvalósítását tűzte ki célul, és ezt hivatott segíteni a Roskilde (2003) és Taormina (2007) nyilatkozat is, annak érdekében, hogy az EU-ban azonos eséllyel induljon egy munkáért való versenyben bármely országban végzett szakember. A dietetikus oktatásban az EFAD (European Federation of the Associations of Dietitians) vállalta a harmonizáció feltételeinek megteremtését azzal, hogy a korábbi európai országok dietetikus képzéséről történt felméréseket követően 2005-ben egyhangúan elfogadta a EDBS-t (European Dietetic Benchmark Statement), azaz a dietetikusok tudás- és készség szintjét meghatározó dokumentumot, amelyet Európa minden országában lefordítottak az ország hivatalos nyelvére.

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

Ezen az úton ment tovább az Anne de Looy kezdeményezésére létrejött DIETS (Dietitians Improving Education and Training Standards) pályázat, amely az EACEA (European Audiovisual and Culture Executive Agency) Socrates oktatási programjában lett sikeres, így 2006–2009 között több fontos dokumentum született az elvégzett munka során. A program hatására mérhető különbség mutatkozott már 3 év után a dietetikusok oktatásában, mind elméleti, mind gyakorlati vonalon. A program honlapját évente több mint 45000 alkalommal látogatták és 1000 regisztrált felhasználónak volt betekintése a szakmai információkat tartalmazó intranetbe. Eredmények között szerepel a rendszeres számítógépes és internetes programhasználat, virtuális értekezletek a munkacsoportokon belül, valamint különböző felsőoktatási intézmények között. Ez utóbbi különösen nagy eredmény annak fényében, hogy a felsőoktatási intézményekben nem használják rutinszerűen az internetet az oktatásra.

Az Európai Közösség az egészségügyi problémáit elsősorban a megelőzés és rehabilitáció irányelveit (Euroaspire III: **European Action on Secondary and Primary Prevention through Intervention to Reduce Events**; EU Platform for Action on Diet, Physical Activity and Health) kidolgozva szeretné megoldani. Ehhez nyújt jól képzett munkaerőt a több mint **28000 dietetikus Európában**. Azonban néhány nem-speciálisan-dietetikai készség kialakítására is szükség van. Ilyen például a képesség az egészséget népszerűsítő programok kidolgozásához és levezetéséhez, a jó gyakorlatból való tanulás, a jelenkori kommunikációs eszközök és oktatási módszerek használata, az élethosszig tartó tanulás igénye, valamint a felkészültség az újabb működési területekre. Ennek komoly gátja a DIETS-ben feltárt hiányosság: az információs technológiát az európai felsőoktatási intézmények nem használták. Ennek hiányában a jó gyakorlat megosztása lehetetlen, ezzel az egészségügyi helyzet javíthatósága válik kétségesé.

A lisszaboni stratégia megvalósításához a DIETS2 (Dietitians Ensuring Education, Teaching and Professional Quality) célja az MSc és PhD szinten szükséges kompetenciák kidolgozása, a gyakorlati oktatás minőségének felmérése, javítása, az élethosszig tartó tanulás népszerűsítése, az új információs technológiák alkalmazásának növelése az oktatásban, a tapasztalaton alapuló tanulás beépítése a BSc szintű oktatásba, valamint hozzájárulni az egészségügyi ellátás javításához Európában. Ennek eredményeképpen a közeljövőben kidolgozásra kerül az élethosszig tartó tanulás eszközrendszere, a kompetencia követelmények az oktatás második és harmadik körére, a végzettségek átláthatóak lesznek, az élethosszig tartó tanulásban a felsőoktatási intézmények aktívan részt vesznek, innovatív információs technológián alapuló oktatási anyagok fognak elkészülni, amelyeket a technológiában jártas dietetikus hálózat fog Európa-szerte

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

használni, valamint a tapasztalaton alapuló oktatás európai irányelve is elfogadásra kerül. Emellett a bizonyítékokon alapuló megközelítés támogatására egy elektronikus folyóirat megalapítása és működtetése is eredményként fog jelentkezni. A felvállalt nagy munka elvégzése érdekében 9 munkacsoportot alakítottak ki, amelyek első éves tervei a következők:

Munkacsoport száma	Magyar neve	Terv
WP1	Gyakorlati oktatás segítése	A dietetikus hallgatók gyakorlati oktatásának feltérképezése. Kurzusok, oktatási anyagok adatbázisának létrehozása.
WP2	MSc és PhD szinten szükséges specifikus dietetikusi kompetenciák	Dietetikusok élethosszig tartó tanulásának feltérképezése, szükséges kompetenciák felmérése
WP3	Élethosszig tartó tanulás	Nincs az első évre terv, mert az első év eredményei szükségesek hozzá.
WP4	Dietetikusok és az információs technológia	Megjelenés a közösségi oldalakon (MySpace, Facebook, stb). Az információs technológia újszerű használatának adatbázisa. Az információs technológia újszerű használatának akadályainak felmérése.
WP5	Kutatáson (evidencián) alapuló oktatás	Kutatás-módszertani anyagok adatbázisának létrehozása. E-folyóirat szerkesztőbizottságának felállítása.
WP6	Projekt működtetése	Minden munkacsoporttal kapcsolattartás. Éves beszámoló.
WP7	Minőségbiztosítás	A DIETS2 által alkalmazott minőségbiztosítási módszerek. Első minőségbiztosítási beszámoló.
WP8	Változások generálása, beépítése	Résztevők, vég-felhasználók

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

		elvárásai az eredmények és azoknak minősége tekintetében. Ismereten keresztüli változás generálás – beszámoló.
WP9	Figyelemfelhívás, hálózatépítés, megosztás	A többi munkacsoport eredményeinek terjesztése a hálózaton belül és kívül. Hírlevelek szerkesztése. Kongresszus szervezése.

A program költséghatékonysága, és a munka gördülékenyebbé tétele érdekében interneten, valós időben zajló munkacsoporti üléseket tartanak olyan program segítségével, amely lehetővé teszi az egyes résztvevők számítógép képernyőjének megtekintését, az azok közti váltásokat. Így az ülések tervezett napirendi pontjai követhetők mindenki számára, valamint a munka egyes folyamatai, például adatgyűjtő kérdőívek során felmerülő kérdések azonnal, konkrétan megbeszélhetők. A nagy földrajzi távolságok és az idővel gazdálkodás szükségessé teszi az adatgyűjtéshez az interneten készíthető, formázható kérdőívek használatát. Ezzel az adatbevitel automatikus, mert a kérdőív kitöltésével párhuzamosan az adattábla elkészül. Ezzel a korszerű információs technológia felhasználása készség szintűvé válik a munkacsoportok azon tagjai között, akik a kérdőív internetes elkészítését végzik, így alkalmassá válnak ennek továbbadására. A kérdőívkitöltőknek a számítógép és az internet alkalmazása a napi gyakorlati munka során válik készséggé.

Tudta-e, hogy

- Európában 28000-nél több dietetikus dolgozik.
- A dietetikusok alkalmazása képes az egészségügyi kiadásokat csökkenteni.
- Újdonság a dietetikusok oktatásában a közösségi oldalak felhasználása.
- A magyar dietetikusok képzésének színvonala meghaladja az európai országok nagy részének szintjét.

A 33 ország 98 partnere a kulturális különbségekkel együtt is egy óriási hálózatot alakított ki, melyet a tagok lelkesedése működtet a program honlapján megtalálható oktatási anyagok felhasználásával. Így teremtve meg az egységes szemléletet a különböző országokban képzett dietetikusok között.

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

A program munkája és kézzelfogható eredményeinek köszönhetően az európai, köztük a magyar dietetikusok is hatékonyan fognak dolgozni a diétetika bármely területén, legyőzve a XXI. század újszerű kihívásait.

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

Hivatkozások:

1. Gleason JA et al. Cardiovascular risk reduction and dietary compliance with a home-delivered diet and lifestyle modification program. *J Am Diet Assoc*, 102(10):1445–1451, 2002.
2. Peterson SJ et al. Assessing the influence of registered dietitian order-writing privileges on parenteral nutrition use. *J Am Diet Assoc*, 110(11):1703–1711, 2010.
3. Makrilakis K et al. Implementation and effectiveness of the first community lifestyle intervention programme to prevent Type 2 diabetes in Greece. The DE-PLAN study. *Diabet Med*, 27(4):459–465, 2010.
4. Sikand G et al. Dietitian intervention improves lipid values and saves medication costs in men with combined hyperlipidemia and a history of niacin noncompliance. *J Am Diet Assoc*, 100(2):218–224, 2000.
5. Pritchard DA et al. Nutritional counselling in general practice: a cost effective analysis. *J Epidemiol Community Health*, 53(5):311–316, 1999.
6. McGehee MM et al. Benefits and costs of medical nutrition therapy by registered dietitians for patients with hypercholesterolemia. Massachusetts Dietetic Association, *J Am Diet Assoc*, 95(9):1041–1043, 1995.
7. Franz MJ et al. Cost-effectiveness of medical nutrition therapy provided by dietitians for persons with non-insulin-dependent diabetes mellitus. *J Am Diet Assoc*, 95(9):1018–1024, 1995.
8. URL:
http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/green_paper/nutrition_gp_rep_en.pdf
9. URL:
http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/documents/nutrition_wp_en.pdf
10. URL:
http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/platform/platform_en.htm
www.thematicnetworkdietetics.eu

TÁPLÁLKOZÁSI AKADÉMIA

Hírlevél

IV. évfolyam 7. szám, 2011. július

IMPRESSZUM:

Táplálkozási Akadémia

hírlevél

kiadja:

Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége

szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Biró György

Antal Emese (MDOSZ elnök)

Bozóné Kegyes Réka (dietetikus)

lektorálta:

Prof. Dr. Biró György

Antal Emese (MDOSZ elnök)

Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége

1092 Budapest, Ferenc krt. 2-4. 3/24.

Tel.: 06 1 269-2910

Fax: 06 1 210-9075

e-mail: mdosz@mdosz.hu

www.mdosz.hu

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM